דִּמְדַּרְמָא – שהן נדרסות ברגלי העוברים ושבים והסימן שבהן נשחת. וכשנמצאו בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד שמעט אנשים הולכים בה, נוֹטֵל וּמַכְרִיז משום הסימן שיש בהן, כיון דְּלֹא מְדַרְמָא – שלא נדרסות שם. וְהָאֲלוּמּוֹת – עומרים גדולים, שמצאן בֵּין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים שרבים הולכים בה וּבֵין בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, נוֹטֵל וּמַכְרִיז, בֵּינַיִם הִנְבִּיחָן – שכיון שהן גבוהות הרבה מהארץ לֹא מְדַרְמָא – אינן נדרסות ברגלי העוברים ושבים, והסימן שבהן אינו נשחת אפילו ברשות הרבים.

וְרַבָּא מְתָרֵץ לְטַעֲמֵיהּ בְּכריכות שיש היכר בַּמָּקוֹם הימצאן, והטעם שִׁבְּרִיכוֹת שנמצאו בִּרְשׁוּת הָרַבִּים חֲרֵי אִלּוּ שָׁלוּ, משום דְּמִינַשְׁתְּפָא – מתגלגלות ברגלי העוברים ושבים ממקום שהונחו בו למקומות אחרים. וכשנמצאו בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד שמעט אנשים הולכים בה חַיָּיב לְהַכְרִיז, משום דְּלֹא מִינַשְׁתְּפָא – שאינן מתגלגלות ממקום שהונחו בו, ויש היכר במקום שהן נמצאות. וְהָאֲלוּמּוֹת שנמצאו בֵּין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וּבֵין בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, נוֹטֵל וּמַכְרִיז, ואף שברשות הרבים יש הרבה עוברים ושבים, מכל מקום בֵּינַיִם הֵיזִקוּרֵי – שהן בבידות לֹא מִינַשְׁתְּפָא – אינן מתגלגלות ממקום שהונחו בו, ויש בהן סימן מקום.

הגמרא מקשה ממשנתינו על רבה: תָּא שְׁמַע, המוצא כִּכָּרוֹת שֶׁל נַחְתּוֹם [–האופה למכור], חֲרֵי אִלּוּ שָׁלוּ. ויש לדייק מכאן, הָא – אבל המוצא כברות שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת האופה לעצמו, חַיָּיב לְהַכְרִיז. כברות שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת מַאי טַעֲמָא שחייב להכריז עליהן, כֵּינָן דְּאִית בְּהוּ סִימָן – שיש בהן סימן, דְּמֵידַע יְדִיעַ – ידוע שרִפְתָּא דְּאִינִישׁ אִינִישׁ הוּא – פתו של אדם נקראת על שם האדם, משום שכל אדם אופה את הפת כפי רצונו, ויש בצורתן סימן. ומשמע שלֹא שָׁנָא אם נמצאו בִּרְשׁוּת הָרַבִּים העלולים לדרוס את הכברות, וְלֹא שָׁנָא אם נמצאו בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד שאין חשש שיד זה, נוֹטֵל וּמַכְרִיז משום הסימן שיש בהם, אֶלָּמָא – מוכח מכך שסִּימָן הֶעָשׂוּי לְיִדָּרֵס חֲזֵי סִימָן. תֵּיוּבְתָּא דְּרַבָּה – קושיא על רבה.

מתרצת הגמרא: אָמַר לָךְ רַבָּה לבאר את המשנה, הָתָם – שם, בכברות של בעל הבית שאין חוששים שהסימן שבהן ישחת בדריסה, הֵיינוּ טַעֲמָא – הטעם הוא מִשּׁוּם דְּאֵין מַעֲבִירִין עַל הָאוֹכְלִין – שהמוצא בדרכו דבר מאכל אינו רשאי לעבור ולהמשיך בדרכו עד שיגביהנו, ואינם עשויים להידרס.

מקשה הגמרא: וְהָא אִיכָּא – והרי ברשות הרבים יש גם נָכְרִים שאינם מקפידים על כך, ודורסים את האוכלין ברגלידם, ומוכח שסימן העשוי להידרס נחשב לסימן.

מתרצת הגמרא: נָכְרִים חֲיִישֵׁי לְכִשָּׁפִים – חוששים שמא הניחו את האוכלין שם משום שעשו בהם כשפים להזיק את הדורסים עליהם, ולכן הם נזהרים שלא לדרוס אותם.

מקשה הגמרא: וְהָאִיכָּא בְּהֵמָה וּכְלָבִים שדורסים את הכברות ברגליהם.

מתרצת הגמרא: משנתינו מדברת בְּאַתְרָא דְּלֹא שְׁכִיחֵי – במקום שאין מצויים בדרכים בְּהֵמָה וּכְלָבִים.

אומרת הגמרא: לֵימָא כְּתַנָּאֵי – האם נאמר שמחלוקת רבה ורבא מחלוקת תנאים היא, שהרי שנינו במשנתינו, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כָּל דָּבָר שנמצא שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שִׁינּוּי ממה שהוא רגיל להיות, חַיָּיב לְהַכְרִיז, משום ששינוי זה הוא סימן, והבעלים לא מתייאשים ממנו. כֵּיצַד, מָצָא עִיגּוּל של דבילה וּבְתוֹכוֹ חתיכת חֶרֶס, או שמצא כְּבָר לחם של נחתום וּבְתוֹכוֹ מָעוֹת, שזהו סימנם שנמצאו בהם בתוכם דברים אלו. מַכְלָל – מכך שרבי יהודה אומר שהמוצא דבר שיש בו שינוי חייב להכריז משמע דְּתַנָּא קַמָּא חולק עליו וְכָבָר שהדין חֲרֵי אִלּוּ שָׁלוּ, סָבְרוּהּ – סברו בני הישיבה לומר בביאור המחלוקת, דִּכּוּלֵי עָלְמָא – שכולם מודים שסִּימָן הַבָּא מֵאֵילָיו – הראוי לבוא מעצמו, כגון עיגול ובתוכו חרס, שהחרס עשוי ליפול בעיגול בלא כוונה, חֲזֵי סִימָן משום שאנו תולים שהבעלים הניחו אותם שם כדי שיהא להם לסימן, וּכמו כן כולם סוברים שמַּעֲבִירִין עַל הָאוֹכְלִין – שהאנשים המהלכים בדרך אינם חוששים להגביה את האוכלין ואף דורסים עליהם, ועל כן, מַאי לַאו – האם לא נאמר שבְּדִין סִימָן הֶעָשׂוּי לְיִדָּרֵס קָא מִיפַּלְגֵי – הם חולקים, מַר – תנא קמא סָבַר, לֹא חֲזֵי סִימָן ולכן הרי אלו שלו, וּמַר – רבי יהודה סָבַר, חֲזֵי סִימָן ולכן חייב להכריז.

רבא מיישב: אָמַר רַב זְבִיד מִשְּׁמֵיהּ דְּרָבָא – בשם רבא, אִי סַלְקָא דַּעְתָּךְ – אם כפי שעלה בדעתך לומר דְּקָא סָבַר תַּנָּא קַמָּא שסִּימָן הֶעָשׂוּי לְיִדָּרֵס לֹא חֲזֵי סִימָן, וּכמו כן סובר שמַּעֲבִירִין עַל הָאוֹכְלִין, אם כן יש להקשות ממה שנינו במשנה שהמוצא כִּכָּרוֹת שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים חייב להכריז משום שיש בהן סימן, אַמַּאי מַכְרִיז – מדוע מכריז, הלא הסימן שבהם עשוי להידרס. אֶלָּא אָמַר רַב זְבִיד מִשְּׁמֵיהּ דְּרָבָא, דִּכּוּלֵי עָלְמָא סָבְרִי שסִּימָן הֶעָשׂוּי לְיִדָּרֵס חֲזֵי סִימָן – נחשב לסימן, וּמַעֲבִירִין עַל הָאוֹכְלִין, וְהָכָא – ובכאן במשנתינו בְּדִין סִימָן הַבָּא מֵאֵילָיו קָא מִיפַּלְגֵי, דְּתַנָּא קַמָּא סָבַר סִימָן הַבָּא מֵאֵילָיו לֹא חֲזֵי סִימָן, וְרַבִּי יְהוּדָה סָבַר, חֲזֵי סִימָן.

ישוב המשניות לפי רבה: וְרַבָּה אָמַר לָךְ בביאור המחלוקת, דִּכּוּלֵי עָלְמָא סוברים שסִּימָן הֶעָשׂוּי לְיִדָּרֵס לֹא חֲזֵי סִימָן, וּכמו כן כולם סוברים שאֵין מַעֲבִירִין עַל הָאוֹכְלִין, ולכן הסימן שבכבר או בעגול דבילה אינו עשוי להידרס, וְהָכָא במשנתינו בְּדִין סִימָן הַבָּא מֵאֵילָיו קָמִיפַּלְגֵי, האם נחשב לסימן, דְּתַנָּא קַמָּא סָבַר סימן הבא מאיליו לֹא חֲזֵי סִימָן, וְרַבִּי יְהוּדָה סָבַר חֲזֵי סִימָן.

לשון אחרת: אִיכָּא דְּאָמְרֵי – יש שאמרו כל זאת בנוסח אחר, סָבְרוּהּ – סברו בני הישיבה לומר, דִּכּוּלֵי עָלְמָא – שבין תנא קמא ובין רבי יהודה במשנתינו סוברים שסִּימָן הַבָּא מֵאֵילָיו חֲזֵי סִימָן, וְסִימָן הֶעָשׂוּי לְיִדָּרֵס לֹא חֲזֵי סִימָן, ואם כן מַאי לַאו – האם לא נאמר שבְּדִין סִימָן מַעֲבִירִין עַל הָאוֹכְלִין קָא מִיפַּלְגֵי, דְּמַר – שתנא קמא סָבַר, מַעֲבִירִין על האוכלין, ולכן הסימן עשוי להידרס ואין צריך להכריז, וּמַר – רבי יהודה סָבַר, אֵין מַעֲבִירִין על האוכלין, ויש כאן סימן להכריז עליו.

רבא מיישב: אָמַר רַב זְבִיד מִשְּׁמֵיהּ דְּרָבָא, אִי סַלְקָא דַּעְתָּךְ שסִּימָן הֶעָשׂוּי לְיִדָּרֵס לֹא חֲזֵי סִימָן, וּכמו כן יש להקשות ממה שנינו במשנה שמַּעֲבִירִין עַל הָאוֹכְלִין, אם כן יש להקשות ממה שנינו במשנה להלן שהמוצא כִּכָּרוֹת שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים חייב להכריז משום שיש בהן סימן, אַמַּאי מַכְרִיז – מדוע מכריז, הלא הסימן שבהם עשוי להידרס. אֶלָּא אָמַר רַב זְבִיד מִשְּׁמֵיהּ דְּרָבָא, דִּכּוּלֵי עָלְמָא סָבְרִי שסִּימָן הֶעָשׂוּי לְיִדָּרֵס חֲזֵי סִימָן – נחשב לסימן, וּמַעֲבִירִין עַל הָאוֹכְלִין, וְהָכָא – ובכאן במשנתינו בְּדִין סִימָן הַבָּא מֵאֵילָיו קָא מִיפַּלְגֵי, דְּתַנָּא קַמָּא סָבַר סִימָן הַבָּא מֵאֵילָיו לֹא חֲזֵי סִימָן, וְרַבִּי יְהוּדָה סָבַר, חֲזֵי סִימָן.

ישוב המשניות לפי רבה: וְרַבָּה אָמַר לָךְ, דִּכּוּלֵי עָלְמָא שסִּימָן הֶעָשׂוּי לְיִדָּרֵס לֹא חֲזֵי סִימָן, וְאֵין מַעֲבִירִין עַל הָאוֹכְלִין, ולכן הסימן שבכבר או בעיגול דבילה אינו עשוי להידרס, וְהָכָא במשנתינו בְּדִין סִימָן הַבָּא מֵאֵילָיו קָא מִיפַּלְגֵי, תַּנָּא קַמָּא סָבַר, סִימָן הַבָּא מֵאֵילָיו לֹא חֲזֵי סִימָן, וְרַבִּי יְהוּדָה סָבַר, חֲזֵי סִימָן.

הגמרא מביאה פסקי הלכות בענין השבת אבידה: אָמַר רַב זְבִיד מִשְּׁמֵיהּ דְּרָבָא, כְּלָלָא דַּאֲבֵידְתָּא – זהו הכלל באבידה, כֵּיוָן דְּאָמַר לֵיהּ [לאובד] שנחסר ממונו/, מַיַּאשׁ לֵיהּ מִינֵּהּ – נתייאש לו ממנה, ומותרת למוצא.

וְאָמַר רַב זְבִיד מִשְּׁמֵיהּ דְּרָבָא, הִלְכְתָא – ההלכה היא שהמוצא כְּרִיכוֹת שאין בהן סימן בִּרְשׁוּת הָרַבִּים שמתגלגלים שם ברגלי העוברים ושבים, חֲרֵי אִלּוּ שָׁלוּ. וּבִרְשׁוּת הַיָּחִיד, אִי – אם נמצאו דֶּרֶךְ נְפִילָה – באופן שנראה שנפלו לבעלים, חֲרֵי אִלּוּ שָׁלוּ. אִי – ואם נמצאו דֶּרֶךְ הֲנָחָה – שנראה שהניחו אותן שם, הדין הוא שנוֹטֵל וּמַכְרִיז 'מי איבד אבידה במקום פלוני'. וְזֶה שהתרנו למוצא כשנמצאו ברשות הרבים, וְכן זֶה שהתרנו בדרך נפילה אפילו ברשות היחיד, הוא דווקא בְּדָבָר הנמצא שֶׁאֵין בּוֹ סִימָן, אֲבָל בְּדָבָר הנמצא שֶׁיֵּשׁ בּוֹ – בגופו סִימָן, לֹא שָׁנָא אם נמצא בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְלֹא שָׁנָא אם נמצא בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, בֵּין אם מצא דֶּרֶךְ נְפִילָה וּבֵין אם מצא דֶּרֶךְ הֲנָחָה, חַיָּיב לְהַכְרִיז:

שנינו במשנה: וְכֵן הַמּוֹצֵא מַחֲרוֹזוֹת שֶׁל דָּגִים – דגים חרוזים בחוט, שזוהי אבידה שאין בה סימן והרי אלו שלו: שואלת הגמרא: אַמַּאי – מדוע, לֶהֱוֵי – שיחשב הקֶשֶׁר שקושרים אותן בו, לְסִימָן שעל ידו יוכלו להשיבו. משיבה הגמרא: מדובר בְּקִטְרָא דְצַיָּידָא – בקשר של ציידי הדגים, דִּכּוּלֵי עָלְמָא הָכֵי מְקַטְּרֵי – שכולם קושרים כך, ולכן אינו סימן. שואלת הגמרא: וְלֶהֱוֵי מִנְיָן הדגים שבמחרוזת סִימָן להשיבנה על ידו. משיבה הגמרא: מדובר בְּמִנְיָנָא דְּשָׁוְין – כשמספר הדגים שבמחרוזת הוא במספר שכל ציידי הדגים נוהגו לחרוז, ולכן אין בו סימן.

הגמרא מביאה נידון האם מנין נחשב לסימן: בָּעוּ מִינֵיהּ – שאלו בני הישיבה מֵרַב שֵׁשֶׁת [מָנְיָן], דהיינו כשיודע האובד לכוין את מספר הדברים שבאבידה, הֲוֵי סִימָן, אוֹ לֹא הֲוֵי סִימָן. אָמַר לְהוּ רַב שֵׁשֶׁת, תְּנִיתוּהָ – שנינו בברייתא, מָצָא כְּלֵי פִּשָּׁה וּכְלֵי נְחוֹשֶׁת, או שמצא נַפְטְרוֹן שֶׁל אֶבֶר – חתיכת שבר של עופרת, וְכָל שאר כְּלֵי מַתָּכוֹת, הֲרֵי זֶה לֹא יַחֲזִיר למי שטוען שהם שלו עַד שֶׁיִּתֵּן אוֹת – סימן בגוף החפץ, אוֹ עַד שֶׁיְכַוְּין מַשְׁקָלוֹתָיו – שידע לכוין כמה הם שוקלים. וּמִדְּמַשְׁקָל הֲוֵי סִימָן – ומכך שהיודע לכוין את המשקל נחשב סימן, ודאי שהיודע לכוין את המִדָּה – אורך או רוחב וְכֵן היודע לכוין את המִנְיָן, נַמִּי הֲוֵי סִימָן:

שנינו במשנה: וְכֵן המוצא חֲתִיכוֹת שֶׁל בָּשָׂר וְכוּ' הרי אלו שלו: שואלת הגמרא: אַמַּאי, לֶהֱוֵי מִשְׁקָלָא – משקלה של החתיכה לִסְימָן, על ידי שהבעלים יאמרו כמה היא שוקלת. משיבה הגמרא: מדובר בְּמִשְׁקָלָא דְּשָׁוְין – כשמשקלה של החתיכה הוא כמשקל שאר החתיכות שרגילים הטבחים לחתוך, ואין בו סימן. שואלת הגמרא: וְתֶהֱוֵי הַחֲתִיכָה של הבשר גּוּפַהּ סִימָן, בכך שהבעלים ידעו לכוין מאיזה אבר בבהמה נחתכה, אוֹ דְּדַפְקָא – האם מהצוואר אוֹ דְּאַטְמָא – מהירך, או מחלק אחר. מִי לֹא תְּנֵיָא – האם לא שנינו בברייתא, מָצָא חֲתִיכוֹת של דָּגִים וְדָג נָשׁוּךְ חַיָּיב לְהַכְרִיז, אבל המוצא חֲבִיּוֹת שֶׁל יַיִן וְשֶׁל שֶׁמֶן וְשֶׁל תִּבְואָה וְשֶׁל גְּרוֹגָרוֹת וְשֶׁל זֵיתִים, הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ. ומוכח שבחתיכות חייב להכריז, משום שיכולים הבעלים לתת סימן מאיזה אבר הם. משיבה הגמרא: לעולם אין זה סימן, ומהברייתא אין הוכחה, שיש לומר, הָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן – כאן [בברייתא] מדובר, בְּרֵיאֹכָא סִימָנָא בְּפִסְקָא – שיש סימן בצורת החיתוך, כִּי הָא – כפי שמצאנו אפשרות לעשות סימן בעצם החתיכה, דְּרָבָה בַּר רַב הוּנָא כשהיה שולח בשר לאשתו על ידי נכרי היה מְחַתֵּיךְ לֵיהּ אַתְלָתָא קַרְנָתָא – חותך אותו בצורת משולש שיש לו שלוש פינות, כדי שלא יחליפנו הנכרי בבשר אחר האסור באכילה. הגמרא מוכיחה כביאור זה: דַּיְקָא נַמִּי – מדוייק כך גם בברייתא, דְּקָתָנֵי בברייתא חתיכות דגים יחד עם דג נשוך, ומשמע שמדובר דִּימְיָא דְּדָג נָשׁוּךְ – בדומה לדג נשוך, שהסימן שבו הוא הנשיכה שבו. מסיימת הגמרא: שְׁמַע מִינָּהּ – אכן משמע מכך שגם חתיכות של דגים הסימן שבהן הוא צורת החיתוך. הגמרא מבררת את דברי הברייתא דלעיל: אָמַר מַר, המוצא חֲבִיּוֹת שֶׁל יַיִן וְשֶׁל שֶׁמֶן וְשֶׁל תְּבוּאָה וְשֶׁל גְּרוֹגָרוֹת וְשֶׁל זֵיתִים הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ. מקשה הגמרא: וְהָא תְּנַן במשנה (לקמן כה.) שהמוצא כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן חַיָּיב לְהַכְרִיז. מתרצת הגמרא: אָמַר רַבִּי זֵירָא אָמַר רַב, מַתְנִיתִין בְּרֶשׁוּם – משנתינו מדברת שמצא חביות שבעליהן הגיפו אותן וטחו את כיסויהן בטיט סביב לאחר שפתחו אותן, בימי חדשי שבט עד ניסן, וזה הסימן שבהן.

מדייקת הגמרא: מִכְּלָל דְּבָרֶיהָ בְּפָתוּחַ – משמע שהברייתא שאומרת 'הרי אלו שלו' מדברת כשלא חזר והגיף אותן, וכיון שכן קשה, אִי בְּפָתוּחַ – אם הניחן פתוחות, פשוט שהן שלו שהרי אֲבֵידָה מְדַעַת הִיא, שגילו הבעלים דעתם שאין צריכים למה שבחבית זו, כיון שמניחים אותה פתוחה וכל השקצים ורמשים ונחשים שבחוץ שותים ממנה. מתרצת הגמרא: אָמַר רַב הוֹשַׁעְיָא, הברייתא מדברת בְּמֻצְנָעַ – שהניח את המגופה מלמעלה בלא לטוח סביבה בטיט, ולכן אין בה סימן, אבל אינה נחשבת לאבידה מדעת.

תירוץ נוסף ליישב את סתירת המשנה והברייתא: אֲבָל אָמַר, אֲפִילּוּ תֵּימָא אִידֵי וְאִידֵי בְּרֶשׁוּם – לעולם אפשר לומר שבין המשנה ובין הברייתא מדברות כשטח את כיסוי החביות בטיט, וְלֹא קַשְׁיָא, שיש לומר, כָּאן – המשנה מדברת בחבית הנמצאת קוֹדֶם שֶׁנִּפְתְּחוּ הָאוֹצָרוֹת של היין למכירה, ורק מעט אנשים רשמו את החביות, ועל כן נחשב הרושם לסימן, כָּאן – הברייתא מדברת כשנמצאה לְאַחַר שֶׁנִּפְתְּחוּ הָאוֹצָרוֹת של היין, ורוב החביות כבר רשומות, ואז אין הרישום סימן.

מביאה הגמרא מעשה שאכן כך סובר אביי להלכה: כִּי הָא – כמו מקרה זה דְּרַב יַעֲקֹב בַּר אַבָּא אַשְׁכַּח חָבִיתָא דְּחַמְרָא – מצא חבית של יין שהיתה רשומה לְאַחַר שֶׁנִּפְתְּחוּ הָאוֹצָרוֹת, אָתָא לְקַמֵּיהּ דְּאַבַּיֵי – ובא לפני אביי לשאול אם חייב להכריז, אָמַר לֵיהּ אביי, זִיל שְׁקוֹל לְנַפְשָׁךְ – לך וקח אותה לעצמך.

הגמרא מביאה נידון האם מקום נחשב לסימן: בָּעָא [–שאל] מִינֵיהּ רַב בִּיבִי מֵרַב נַחְמָן, אם הבעלים יודעים לכוין את המָקוֹם שנמצאה בו האבידה, הֲוֵי סִימָן וחייב להשיבו להם, אוֹ לֹא הֲוֵי סִימָן. אָמַר לֵיהּ רב נחמן, תְּנִיתוּהָ – שנינו בברייתא, מָצָא חֲבִיּוֹת שֶׁל יַיִן וְשֶׁל שֶׁמֶן וְשֶׁל תְּבוּאָה וְשֶׁל גְּרוֹגָרוֹת וְשֶׁל זֵיתִים, הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ. וְאִי סַלְּקָא דַּעְתָּךְ – ואם כפי שעלה בדעתך לומר דְּמָקוֹם הֲוֵי סִימָן, לַכְרוּז מָקוֹם – שיכריז המוצא שמי שאבדה ממנו אבידה במקום פלוני, יבא ויאמר מה איבד. הגמרא דוחה: אָמַר רַב זְבִיד, הָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן שנמצאו בְּרֶקֶתָא דְּנַהֲרָא – בשפת הנהר, במקום שפרקו אותן מהספינה, ולכן אין בהן סימן מקום כמבואר להלן.

אָמַר רַב מָרִי, מַאי מַעֲמָא אָמְרוּ רַבָּנָן שכשהחביות נמצאות בְּרֶקֶתָא דְּנַהֲרָא – שפת הנהר, לֹא הֲוֵי סִימָן, משום דְּאַמְרִינַן לֵיהּ – שאומרים למי שתובע אותן כִּי הֵיכִי דְּאִתְרְמֵי לְדִידָךְ אִתְרְמֵי נַמֵּי לְחַבְרָךְ – כשם שהזדמן לך להניח בשפת הנהר, כמן כן הזדמן גם לחברך, שהרי כולם מניחים שם כשפורקים את היין מן הספינה, וממילא אין סימן במה שמונחות שם.

לשון נוספת: אִיכָּא דְּאָמְרִי – יש ששנו דברי רב מרי באופן אחר, אָמַר רַב מָרִי, מַאי מַעֲמָא אָמְרוּ רַבָּנָן שגם כשיודע לכוין את המָקוֹם שהיו החביות מונחות בו בשפת הנהר לֹא הֲוֵי סִימָן, דְּאַמְרִינַן לֵיהּ, כִּי הֵיכִי דְּאִתְרְמֵי לְדִידָךְ הַאי מָקוֹם אִתְרְמֵי נַמֵּי לְחַבְרָךְ הַאי מָקוֹם – כשם שהזדמן לך להניח במקום זה שבשפת הנהר, כמן כן הזדמן גם לחברך מקום זה, וממילא אין סימן במה שהם מונחות במקום זה.

מעשה בענין זה: הַהוּא גַּבְרָא דְּאַשְׁכַּח כּוּפְרָא בֵּי מַעֲצַרְתָּא – מעשה באדם שמצא זפת ביקב, אָתָא לְקַמֵּיהּ דְּרַב – בא המוצא לפני רב לשאול מה דין הזפת, אָמַר לֵיהּ רב, זִיל שְׁקוֹל לְנַפְשָׁךְ – לך וקח אותו לעצמך. חַזְיֵיהּ דַּהֲוָה קָא מְחַסֵּם – ראה רב שהוא מפקפק האם לקחתו, משום שאינו בטוח שהוא רשאי לזכות בו, אָמַר לֵיהּ, זִיל פְּלוֹג לֵיהּ לְחֵיָיא בְּרֵי מִינֵיהּ – לך תחלוק מהזפת לבני חייא, כלומר, אין בו שום חשש, ואף לבני הייתי מתיר ליהנות ממנו.

מקשה הגמרא: לֵימָא קָא סָבַר רַב – האם נאמר שרב סובר שמָקוֹם לֹא הֲוֵי סִימָן, מכך שלא חייבו להשיב משום הסימן מקום שיש בו, והרי לעיל (ע"א) נפסק שמקום הוי סימן. מתרצת הגמרא: אָמַר רַבִּי אַבָּא, אין מכאן הוכחה שלרב מקום אינו נחשב סימן, כִּי מִשּׁוּם אֵאוּשׁ בָּעָלִים נָגְעוּ בָּהּ שודאי התיאשו הבעלים ולכן התירו אותה למוצא, דְּחָזְיָא דְּקָדְחֵי בֵּיהּ חִלְפֵי – שראה רב שבזמן הרב ששהה שם גדלו בו [בזפת] קוצים, וודאי שכבר נתייאשו הבעלים:

שנינו במשנה: רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר וְכוּ', כל כלי אנפוריא, אין חייב להכריז. מבררת הגמרא: מַאי – מה הם כלי אַנְפּוֹרְיָא. מבארת הגמרא: אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל, אלו הם כֵּלִים חֲדָשִׁים, שֶׁעֲדַיִין לֹא שָׁבְעָתָן הָעַיִן של בעליהן, כלומר, שעוד לא הורגלו הבעלים להשתמש בהם ולראותם, ואינם מכירים את מראיהם.

מבררת הגמרא: הֵיכִי דָּמֵי – באיזה אופן מדובר, אִי אִית בָּהוּ – אם יש בהם סִימָן, כִּי לֹא שָׁבְעָתָן הָעַיִן מַאי הֲוֵי – אף אם לא שבעתן העין, אין זו סיבה לפטור את מוצאם מלהכריז, אִי דְּלֵית בָּהוּ – ואם אין בהם סִימָן, כִּי שָׁבְעָתָן הָעַיִן מַאי הֲוֵי – אף אם שבעתן העין, אין זו סיבה לחייב את מוצאם להכריז, ואם כן, לשם מה נוקטת המשנה שפטור להכריז משום שלא שבעתן העין.

המשך בעמוד קטז

מבארת הגמרא: **לְעוֹלָם דְּלֵית בְּהוּ סִימָן** – אכן מדובר כשאין בהם סימן, ומה ששאלת לשם מה נוקטת המשנה שלא שבעתן העין, יש **נַפְקָא מִינָּה** בדבר לענין **לְאַהֲדוּרֵי לְצוּרְבָּא מֵרַבָּנַן בְּטְבִיעוּת עֵינָא** – להחזיר את האבידה לתלמיד חכם בטביעת עין, כלומר, שאומר אני מכירה ושלי היא, וסובר רבי שמעון בן אלעזר, שאם מוצא כלים משומשים קצת **שִׁשְׁבַעְתַּן הָעַיִן, קִים לֵיהּ בְּגַוֵּיהוּ** – הבעלים מכיר אותם, **וּמַהֲדְרִינַן לֵיהּ** – ומחזירים לו כשאומר שמכירם שהם שלו, אף בלא שיתן סימן, אבל **כִּי לֹא שִׁשְׁבַעְתַּן הָעַיִן** – כשעוד לא הספיק להשתמש בהם ולהתרגל למראיהם, **לֹא קִים לֵיהּ בְּגַוֵּיהוּ** – אינו מכיר אותם **וְלֹא מַהֲדְרִינַן לֵיהּ** – ולא מחזירים לו.

הגמרא מביאה הוכחה שמחזירים לתלמידי חכמים אבידה על פי טביעת עין: **דְּאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל, בְּהָנֵי תִּלְתָּא מִילֵּי עֲבִידִי רַבָּנַן דְּמִשַּׁנּוּ בְּמִלַּיְיהוּ** – בשלשה דברים אלו רגילים חכמים לשנות מן האמת בדבריהם, **בְּמַפָּקָת** – כששואלים אותם אם בקיאים הם במסכת מסויימת, הם משיבים לא, משום ענוה, **וּבְפוּרְיָא** – במטה, כלומר, כששואלים אותם אם שימשו מיטתם, הם משיבים לא, משום צניעות,